

Condorwan Atuq

El zorro con el condor

Quechua de Huamalíes – Dos de Mayo,
Huánuco

Asociación Cristiana JAWCA
Pasaje San Mateo, Lote 05, La Esperanza — Amarilis
Huánuco — Perú — 2018

Ilustrador: Jhonel Rosales Córdova

Unayshi kuyaylapaq malta ashnu jirkacho jeqakurpurqan wanuqpaq. Maltala wera kaptinshi aysanpis muna-
paypaq karqan. Saymanshi condor chaykur kushish mikur qalaykurqan. Maylantanashi atuqpis sayman charqan mikuyta munashpan. Sayshi condorqa kachaparqansu atuq mikunanta. Sayshi atuqqa munapar laqwaykachar tumay-
kachaykashqanchöqa condorta wajupar nirqan: —¡Mana väliq qara kunka, wiksu pïcu, achkay, wishtu shillu! Kikikipa kaptinnöpis ¿imanirtaq kay aychata michämanki?

Sayno niptinshi condorpi nirqan: — Ama wajupämaysu liki shimi, waska chupa, chakcha rinri, uysha suwa, asyaq atuq. Kay aysataqa kikimi

puntata tarikushkä. Saymi kay aysaqa noqalapaq kanqa.

Sayno wajupänakuykälarnashi pasaypa rabyanäsinakuyarqan. Sayno rabyäsinakurshi atuq nirqan: —Alläpa runa tukuptikiqa taqay janka puntaman yallinakushun saycho warämunanchipaq. Saycho mayqansipis kawaykar waraq kaqqa wanuq kaqta mikusun. Saychömi musyanakushun mayqansipis ali chölu kashqansita.

Sayno niptinshi condorqa nirqan: —Mana väliq atuq, ali chölunöpis almitinkiraq ¿aw? Munaptikiqa juklapis aywashun ari.

Sayno nirshi aysantapis kachariykur condorqa atuqwan yalinakur qalaykurqan. Say wisan seqaypa tamya killashi karqan. Sayshi atuqqa chupanpis

waskakaypa waskakaptin chinchan
rurinkunapa, oqsha rurinkunapa
cörriptin shulyapis pasaypa ushmarqan.

Condornashi atuq jananpa tumarkur
tumarkur pajar mana utikaypa janka
puntaman charqan. Atuqshi isanqa
raqrakunapa yaykur yarqur yaykur
yarqur nakaytaraq janka puntaman
charqan pasaypa utikaywan qallunpis
aqtukash. Sayno qallun aqtukash
kaykarpis ali chölu tukurraqshi
condortaqa wajuparqan.

Sayno nikaptilannashi pasaypa
sakaykarqanna. Sayshi condorqa pulan
qaqaman kamakarqan pununanpaq.
Atuqnashi condor kamakashqan qaq
chakilanman kamakarqan pununanpaq.
Sayshi atuqqa lushpipäkurraq
yarpachakurqan: “Kayjina alaywan

condor wanuptin warayqa mishkilami
pacha junta mikurkushaq kay
condortaqa ¡calläju!” nir. Sayshi pulan
paqasnöna condor kawaykashqanta
mana kawaykashqantapis musyananpaq
nirqan: —¿Imanölämi kaykanki qara
putu condor?

Sayno niptinshi condorqa nirqan: —
Noqaqa alilami kaykä.

Saypita maylantanashi condor
wanuykashqantana yarpar atuqqa yapay
nirqan: —¿Kawaykankiraqku achkay
condor?

Sayno niptinshi condorqa: —Aw,
alimi kaykä. Qamqa ¿aliku kaykanki?
—nirqan.

Saypita pulan paqasnashi atuqqa
fiyupa aläsikur yarparqan condorqa
wanushna jeqarpamunanpaq kashqanta.

Sayshi jukla mikuyta munashpan
wanushqanta o mana wanushqantapis
musyananpaq porsiacäsu nirqan: —
¡Allallaw tiyuy condor!

Sayno niptinshi condorqa: —Noqa
mana alalaw —nirqan.

Sayshi atuqqa shonqulancho
“¡Manaku wanunraq, calläju?” nirqan.
Saypita atuqqa fiyupa alaywan katatay-
kar kirunkunapis takanakuptinshi
kayno yarpachakurqan: “Kanan con-
dorta mikurkur warayqa wera ashnuta-
nachir mishkila mikurkushaq”. Sayno
yarpachakurshi yapay qayakurqan: —
Qara kunka condor ¿kawaykankiraqku?

Sayno niptinshi condorqa nirqan: —
Noqaqa alimi, alimi kaykä.

Saypita atuqqa walpa waqananpaqna
kaykaptin sayjina alaywan katatarraq

pacha nanaywan qoshpaykarqan. Sayno qoshpaykarpis condorta tapurqan: —
¿Imanölataq kaykanki? —nir.

Sayno tapuptin condorqa lulapashpan nirqan: —Noqaqa alaywan pasaypa wanuykänami.

Saypitanashi walpa waqay qatinakuykaptin condor tapurqan atuqta: —
¿Imanölataq kaykanki liki shimi atuq? —nir.

Sayno tapuptin atuqqa pasaypa wanunaykarna nirqan: “Noqaqa mana allallawmi.”

Saypita mas rätulantanashi condorqa yapay nirqan: —¿Imanölami kaykanki liki shimi atuq?

Sayno niptin wanushna karshi atuqqa imatapis parlakurqannasu. Sayshi pasa

wararkuptin condor rikaykunanpaqqa
atuqqa chukrush jitaraykarqan. Sayshi
condorqa atuqpa pishqulanta
mikukurkular aywakurqan büda mikuq.

Yachasikuy: Imatapis lutalaqa ama
ruraysu. Saypa trukanaqa imatapis
ruranaykipaq shumaq yarpachakuy.